

Na začiatku je strach.
Strach z utopenia.
Strach z druhých – ktorí ma nenávidia a chcú ma dostať.
Aj strach z pravdy.

Na začiatku je strach

Nikdy sa na ten ostrov nevrátim. Neurobím to, ani keby mi pri dverách zazvonila Jennifer Lawrenceová osobne a prosila by ma, aby som sa tam vrátil.

A hneď vám poviem viac: to, čo vám idem vyrozprávať, sa vám bude zdať neuveriteľné. Nie je to nejaký banálny príbeh, to vám hovorím. Je to svinská história, *svinská*...

Aby ste boli v obraze, ako sa vraví, predstavte si čosi takéto: z priepasti sa vynára ruka, sinavá, s rozťahnutými prstami, načahuje sa hore a potom definitívne zmizne vo vlnách. Okolo mňa hučí vietor od mora, bičuje ma dážď a spršky z vln, kým ja plávam, pokúšam sa plávať, trojmetrové spenené vlny ma zdvíhajú a odnášajú, zadúšam sa a kašlem, roztrasený od zimy, topím sa a mierim k výbežku ostrova.

Na začiatku je strach

Iný obraz:

... barak v plameňoch, ja klačím pred ním, plačem, hystericky nariekam, okolo mňa ožarujú noc reflektory.

Poviem vám čosi iné, viem, že mi ťažko uveríte, ako hovorím. Vlastne vám to ani nemôžem mať za zlé. A predsa sa to tak stalo.

Presne tak.

Sedí v kresle a pozoruje ma. Tým hnedým pohľadom. Je veľký, impozantný. Jeho sako je určite drahšie ako moja hotovosť. Práve sa pozrel na hodinky. Mlčí. Koľko má? Štyridsaťpäť? Päťdesiat...? Typ, aký sa musí páčiť ženám.

- Odkiaľ mám začať? – vravím mu.
- Od začiatku, – odvetí. – Tak je to lepšie.
- Koľko mám času?
- Koľko potrebuješ, Henry.
- Výborne, – vravím. – Pravdaže, nemusíte mi veriť.

Nič nehovorí. Nič na ňom nevidieť. Ten muž je môj otec... Má pravdu: vráťme sa tam, kde sa všetko začalo...

Vráťme sa na začiatok.

Pred začiatkom

Augustová noc: Zvuky. Drnčanie, praskanie, hučanie príboja. Potom veľmi ostré zvuky, zosilnené ozvenou zo zátky, šušťanie ako na povrchu nafúknutého balóna. Čoraz častejšie škrípajú. A čľapot vody a vln.

Sedím v morskom kajaku, upieram pohľad do závoja hmly. Mesiac osvetľuje hladinu okolo mňa. Zadržal som dych. Ukázala sa čierna plutva, potom druhá, tretia, štvrtá – až do jedenást... Srdce sa mi rozbúchalo. Veľké čierne-biele predátory sa pomaly vynárajú z hmly v jednom rade, ako pripravené do boja; ich zaokrúhlené plutvy rozrážajú vodu ožiarenú mesiacom. Potichu som potiahol veslom smerom k nim, potom ešte raz.

Čo by ste mali vedieť o kosatkách

Kosatka je superpredátor, ten najobávanejší na našej planéte; nemá prirodzeného nepriateľa; kraľuje na vrchole

potravového reťazca. Je to výnimočne inteligentné zviera. Každá stála skupina kosatiek má vyvinutý svoj jazyk, akýsi komplexný dialekt odlišný od ostatných skupín, a iba výnimočne niektoré druhy odovzdajú svoje schopnosti nasledujúcim generáciám. Usadené kosatky majú veľmi vyvinutý spoločenský zmysel.

A potom sú putujúce kosatky...

Tie sú ešte nebezpečnejšie, ešte smelšie, úplne ticho sa plavia po oceánoch – väčšinou samotársky. Ich zásluhou dostali kosatky meno „veľrybí zabijak“. Neboja sa zaútočiť na veľké morské cicavce: tulene, uškatce, sviňuchy – dokonca aj žraloky a veľryby sa ich boja. Putujúca kosatka nepozná strach. Je to dokonalý zabijak...

Kosatka je predátor, ktorý nemá súpera, ale na človeka zaútočí len zriedkavo, s výnimkou uväznenia. Bolo by dobré vyhnúť všetkých tých turistov a lode, čo od júna do októbra hrubo zasahujú do jej teritória – ktoré je aj *mojím* teritóriom –, a nechať kosatky na pokoji. Ako to robím ja, potichu, v tejto augustovej noci. Na svojom kajaku. V tomto čase, keď sú tu len ony a ja. Stačí mi pozdraviť ich. Pozorovať, ako prechádzajú. Nechať ich žiť. Tak ako ony nechajú žiť mňa. Nikdy ma neobťažovali. Nikdy sa nepokúsili vytrhnúť ma z tohto môjho života. Uškodiť mi. *Zabiť ma...*

Prečo tak nemôžu konať aj niektorí ľudia?

Putujúca kosatka je najkrutejší morský cicavec, ale putujúci človek je najkrutejší zo všetkých cicavcov vôbec.

Známa pravda. Tú som mal objaviť.

Októbrová noc: Vlny narážajú do trupu lode. Za ňou sa vynára akási hrud', mužská hrud'. Dvíha zrak k nočnej oblohe. V čiernych zreničkách sa jej odráža prelet morských vtákov pred mesiacom. Na konci mihalnice sa ukáže slaná slza. Ústa má otvorené, dýcha rýchlo; srdce cíti až kdesi v hrdle, zdá sa jej, že ho vypluje na šmykľavú podlahu lode.

A znovu za chrptom to kovové škrípanie. Ostrý hrdzavý zvuk. Akoby niečo brúsili. Cez oká siete jej do vlasov preniká vietor.

Predstavte si ten jej strach. Nemá ani sedemnášť. Predstavte si taký strach, ak to vôbec dokážete. Taký veľký strach, že vám drví kosti a nafúkne srdce až tak, že vám ide vybuchnúť v hrudi. Od toho strachu sa vám napínajú a tuhnú svaly ako premočené laná, čo vyschli na slnku.

Paluba sa vo vlnách kolíše z boka na bok a ona sa sotva drží na nohách. Najmä s tou ťažkou rybárskou sieťou na hlave a pleciach. Cez vlasy cíti tvrdé uzly, vdychuje ten pach rias, rýb, benzínu a soli, až sa jej dvíha žalúdok; netuší, ako sa tam dostala, iba cíti na pleciach ťarchu tých posplietaných, mokrých a páchnucích povrazov, morských rias podobných remeňom, záťažovým reťaziam. Cíti, ako ju ťažia, ako ju máčajú. A na hlavu jej prší. Chcela by vidieť viac, ale je tak tma, tak temne...

No on tam je, celkom blízko. Keď sa postaví pred ňu a pozrie sa na ňu spod šuštiacej kapucne, v očiach sa mu zablyсне; trvá to len sekundu, no v zreničkách má napísané, čo ju čaká. Šklblo ňou od hrôzy. Muž sa na klzkom okraji drží rohatky. No pre ňu to všetko okolo sú len tieň, oblaky ako z čiernej vaty, bledý kosák mesiaca ako pazúr driapajúci do noci, čierne stromy, čierny breh, vietor – a ten zúžený priestor malej, nebezpečnej šalupy, plnej háčikov a zhrdzavených výčnelkov, čo ju už poranili.

Medzi veľkým navijakom a kabínou; tam muž dokončí svoje odporné dielo.

– Nemala si o tom hovoriť, – povedal.

Má chladný, vzdialený, cudzí hlas.

– Teraz to už chápeš?

Prestupuje z nohy na nohu, nespúšťa z nej oči. Celá sa trasie. Ústa má otvorené, vyschnuté, jazyk sa jej lepí, odrazu začká. Ovinul ju rukami, tú masu siete, povrazov, nakopených rias, čo jej väznia telo, akoby ju šiel pozvať do groteskného tanca, do absurdného tanga, a potisol ju dozadu.

– NIE!

V tej chvíli sa jej nevynorili obrázky z detstva, ako sa to spomína vo filmoch a v románoch... Je sama. V tej temnej októbrovej noci tam okrem nej a jeho nie je nikto iný. Pred sebou vidí len tmavú hrozivú masu obrovského valcového navijaka s oranžovými plavákovými guľami navinutými po bokoch a sieť, čo ju ešte spája s loďou:

čiara ponoru, čiara života. Vzápätí ju sotil a padá do prázdna. Pohltila ju chladná čierna voda. Otvára ústa, aby sa nadýchla, prehltá a kašle. Zápasí s ťažkou sieťou, aby ju nestiahla, no vlny do nej narážajú, zaplavujú ju, potom sa vzdialia, aby znovu zaútočili. Zmocňuje sa jej panika, premáha ju des; reve, no znovu sa nahlta vody a čká. Motor pridá obrátky a odrazu ju to vlečie, otriasa a krúti vo veľkej rýchlosti, šialene sa točí ako vlčík.

Rukami hmatká, aby našla otvor v okách siete, nechtami sa zarýva do povrazov. V chladnej, priveľmi chladnej vode jej tuhne telo. Stráca vedomie. Ako loď zrýchľuje, čoraz väčšmi ju ťahá ku dnu. Vedľa nej sa zmieta veľká ryba – losos či kambala. Hlava sa jej ponára do vln ako návnada na udici, potom sa preberie a lačne sa nadýchne morského vzduchu. Nádychov je však čoraz menej, a teda aj vzduchu... V tých rozvlnených slaných temnotách v okamihu zazrela a pochopila všetko – svoj život ako jasný a žiarivý záblesk.

Skôr ako sa rozvidnelo, bola mŕtva.

Oči má otvorené ako bábika a koža jej zbelela a leskne sa v okách siete ako ulovená ryba.

Takto sa to muselo stať, aspoň takto ju vidím...